

Platschef vid Vägverket har utom tjänsten utfärdat ett intyg om en vägs beskaffenhet; fråga bl.a. om lämpligheten av att i intyget referera till sin befattning vid verket

---

Anmälan

Kassören i Skara missionsförsamling, AA, riktade i en anmälan till JO klagomål mot Vägverket. Klagomålen avsåg obesvarade skrivelser och andra frågor i anslutning till ett intyg om en vägs skick och beskaffenhet. Av anmälan och av de till anmälan fogade handlingarna framgick bl.a. följande. BB, platschef vid Vägverket i Skara, intygade den 19 oktober 2006, efter utförd besiktning, att en nyanlagd väg på fastigheten S 3:3 var helt användbar och med god standard för den trafik den var avsedd för samt att vägen ansågs helt iståndsatt och var till förmån för S 3:2. I skrivelser till Vägverket i Mariestad framställde ägaren till fastigheten S 3:2, Skara missionsförsamling, genom AA frågor angående intyget och begärde att få kopior av vissa handlingar. Vägverket hade enligt anmälan inte besvarat breven.

Utredning

Från Vägverket i Mariestad lämnades följande muntliga upplysningar. Eftersom BB inte arbetar vid Vägverket i Mariestad utan vid Vägverket Produktion i Skara, diariefördes de två breven från AA inte i Mariestad utan vidarebefordrades till Skara.

BB lämnade bl.a. följande muntliga upplysningar. Vägbesiktningen utförde och intygade han utom tjänsten. Det har han också svarat AA efter det första brevet. Det andra brevet besvarade han inte eftersom han redan hade besvarat AA:s frågor. Han besvarade det första brevet i eget namn.

Av handlingar som BB därefter sände in till JO framgick bl.a. att han ansåg att Vägverket Produktion inte är någon myndighet.

Vägverket anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över anmälan. Yttrandet skulle avse dels utfärdandet av intyget, dels hanteringen av anmälarens skrivelser.

Vägverket gav genom generaldirektör CC in följande yttrande.

Ärendet

Av JO:s akt i ärendet framgår bl.a. följande.

I skrivelse, betecknad intyg, dagtecknad den 19 oktober 2006 vitsordade platschefen vid Vägverket Produktion i Skara, BB, standarden på en nyanlagd väg på fastigheten S 3:3. Intyget undertecknades varvid angavs intyggivarens befattning och kontaktuppgifter vid Vägverket Produktion i Skara.

Den 8 december 2006 inkom Skara missionsförsamling (uppgiven ägare till fastigheten S 3:2) till Vägverkets lokalkontor i Mariestad med en skrivelse som innehöll ett antal frågor med anledning av det intyget samt en begäran om utfående av kopior på dokumentation av besiktningen. Skrivelsen vidarebefordrades – utan att diarieföras – till Vägverket Produktion i Skara.

I svar till Skara missionsförsamling daterat den 27 december 2006 anförde BB – förutom här inte relevanta delar – att han i början av augusti fått en förfrågan från missionsförbundet om att titta på en väg som byggdes ut till planteringen. Vid besiktningen träffade han bl.a. representanter från missionsförbundet och han förklarade därvid att han arbetade åt Vägverket Produktion och inte för myndigheten Vägverket samt att han utförde besiktningen helt ideellt.

Den 14 februari 2007 inkom Skara missionsförsamling till Vägverkets lokalkontor i Mariestad med ytterligare skrivelse i ärendet. Även denna skrivelse vidarebefordrades utan att diarieföras.

Av i akten tillgänglig tjänsteanteckning framgår att BB inte besvarade den andra skrivelsen från missionsförsamlingen eftersom han ansåg att han redan hade svarat på frågorna genom sin skrivelse den 27 december 2006.

Vägverket Produktion har tagit del av akten i ärendet och inkommit med yttranden med anledning av anmälan. Av yttrandena framgår i huvudsak följande. Ärendet borde egentligen inte omfatta Vägverket. Vägen som omnämns är en enskild väg och inblandade personer med anknytning till Vägverket har uttalat sig som sakkunniga privatpersoner när de blivit tillfrågade. BB har undertecknat sitt utlåtande i syfte att styrka sin kompetens. Underlagen som efterfrågas finns inte i Vägverket Produktion då det inte varit inblandat.

Vägverkets yttrande över anmälan

Det har inte ålegat BB att i egenskap av anställd utföra det ifrågavarande uppdraget att besikta och skriva intyg. Därmed torde stå klart att han, så som han uppgett, agerat som privatperson. Hans tillvägagångssätt att på intygsskrivelsen anbringa uppgifter som närmast givit intrycket av att intyggivandet skett i hans yrkesutövning har därför varit direkt missvisande och således olämpligt. Det får därvid framhållas att det är av grundläggande betydelse för förtroendet för Vägverket, och för förtroendet för myndigheter generellt, att sådana åtgärder som en anställd vidtar i egenskap av privatperson ges sådan form eller utförs på sådant sätt att det står klart att denne inte agerar på yrkets vägnar. Det sagda gäller även om, som i förevarande fall, syftet är att bistå annan med sina kunskaper inom yrkesområdet.

Dock framstår det som notabelt att det talas om såväl Skara missionsförsamling som Missionsförbundet i Skara som ägare till fastigheten S 3:2. Det står inte klart för Vägverket – även om mycket talar härför – om de är en och samma. Detta gör sig i sammanhanget särskilt påkallat eftersom vissa representanter (missionsförbundet) synes ha varit medvetna om det riktiga förhållandet i fråga om BB:s uppdrag.

Härefter skall beröras hanteringen av missionsförsamlingens skrivelser.

Enligt huvudregeln i 15 kap. 1 § första stycket sekretesslagen (1980:100) skall allmänna handlingar registreras, diarieföras, utan dröjsmål. När det gäller allmänna handlingar som inte omfattas av sekretess kan man välja mellan att antingen registrera dem eller hålla dem så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om handlingen har kommit in eller upprättats. Vägverket har, närmare reglerat i särskild

dossieplan, bestämt att allmänna handlingar skall registreras. Detta skall därvid tillämpas konsekvent av alla inom myndigheten. Så har – vilket får bedömas som anmärkningsvärt – inte varit fallet här. Vägverkets lokalkontor i Mariestad hade således rätteligen bort registrera de inkomna handlingarna för Vägverkets räkning och, för det fall det ålegat annan organisatorisk enhet inom Vägverket att svara, underrätta den som riktat skrivelsen om detta förhållande och i övrigt vidta de åtgärder som föranletts härav. Något agerande av detta slag har uppenbarligen inte heller skett när skrivelserna sedermera inkommit till Vägverket Produktion.

Inte heller handläggningen i övrigt kan förbigås utan anmärkning. Det saknas bl.a helt åtgärder i fråga om den begäran om utfående av handlingar som missionsförsamlingen gjort och likaså uppvisas brister i den i 4 § förvaltningslagen (1986:223) stadgade serviceskyldigheten.

AA kommenterade remissvaret och kom in med dokumentation om hur vägen byggdes.

I ett beslut den 1 februari 2008 anförde *stf JO Ragnemalm* följande.

Bedömning

Av utredningen framgår att BB:s besiktning av vägen inte skett inom ramen för hans tjänst vid Vägverket. Inte heller har de bedömningar han gjort av vägen skett i tjänsten. Emellertid har BB undertecknat intyget med referens till sin befattning inom Vägverket. Det har därför framstått som om intyget utfärdats i tjänsten, särskilt med beaktande av att namn- och befattningsuppgifterna var korrekta i sig. Detta har fått till följd att Skara missionsförsamling framställt sina frågor om intyget till Vägverket och inte till BB personligen. Det var uppenbart olämpligt av honom att underteckna intyget med angivande av sin tjänstetitel vid verket. Jag instämmer i den delen i vad Vägverket har anfört i sitt remissyttrande om vikten av att skilja tjänsteutövning från åtgärder som en tjänsteman vidtar i egenskap av privatperson. BB kan inte undgå kritik för sitt agerande i detta avseende.

De båda breven med frågor har ställts till Vägverket i Mariestad. Handlingarna skulle därför redan när de kom in dit ha registrerats på det sätt som föreskrivs i sekretesslagen. Sedan detta gjorts, förelåg naturligtvis inte något hinder mot att breven skickades vidare inom verket för besvarande och för behandling av begäran om att få ta del av handlingar. Vägverket besvarade dock inte ett av breven, vilket till viss del kan förklaras av BB:s hantering, och synes inte heller ha tagit ställning till begäran om utfående av handlingar. Vägverket har ansvaret för dessa försummelser.

Avslutningsvis noterar jag att en statlig utredning (SOU 2007:78 – Bolagisering för ökad konkurrens och effektivitet) har föreslagit att Vägverket Produktion, som fortfarande är en del av myndigheten Vägverket, skall bolagiseras från och med den 1 januari 2009.

Med erinran om ovan uttalad kritik är ärendet avslutat.